

Калховник

Лезѳны ВКП(б) Сыктывдинса Рајком да Рајсполком

52 (353) № Юн 3-ѳд лун 1938 во. || Дѳныс 10 ур.

Кандидатјас вѳсна— большеви́стскѳј агита́ција

Кыѳи республика паста-
ын, сѳз-жѳ и мијан рајонын,
бѳрјысѳмвоѳвса кампа-
није мунѳ коммуни́стјас да
беспартѳјнѳјјас стали́нскѳј
блок пасулын. РСФСР да
Коми АССР Верховнѳј Сѳ-
ветјасса депутатјасѳ кан-
дидатјасѳн лоѳ выдвинѳтѳма
рѳѳинаса медбур пијанѳс да
нывјасѳс, Ленин—Сталин
ѳелѳлы помѳз преданнѳј-
јасѳс, рѳѳиналыс пламен-
нѳј да мужественнѳј патри-
отјасѳс—наѳс, кодјас сѳ-
лѳмсааныс тѳжысѳны
страна возѳ зорѳчалѳм вѳс-
на, шуда, гажа, зажитѳчнѳј
олѳм возѳ зорѳчалѳм вѳс-
на, страналыс вынѳѳрсѳ
жонѳѳѳм вѳсна.

Окружнѳј избирателнѳј
комиссијајас помалисны кан-
дидатјасѳс регистрируѳтѳм-
јас. Сыктывкарса Чапаѳев-
скѳј да Рабочѳј округјас
куѳа Коми АССР Верхов-
нѳј Сѳветса депутатјасѳ
кандидатјасѳн регистрируѳ-
тѳма всенароднѳј избран-
никјасѳс И. В. Сталинѳс да
В. М. Молотов жортјасѳс.
Вылгортса Окружнѳј избир-
ателнѳј комиссија регистри-
руѳтѳс А. Ј. Худѳјева
жортѳс, кодѳс регистрируѳ-
тѳма и РСФСР Верховнѳј
Сѳветса депутатѳ кандидатѳ-
тѳн, Ыбса окружнѳј избир-
ателнѳј комиссија регистри-
руѳтѳс Георг. Ив. Бусов жортѳс
(вѳрлеѳѳмын да кылѳѳ-
чѳмын стахановец), Лопы-
динса окружнѳј избирател-
нѳј комиссија регистрируѳтѳс
стали́нскѳј ударни́ца Пел.
Ник. Карповаѳс.

Избирателнѳј кампаниѳ-
лѳн заводѳтѳчѳс решајушѳѳ
етап. Онѳи сувтѳ мѳг—нудѳ-
ны большеви́стскѳј агита́ција
кандидатјас вѳсна агита́ци-
јаѳн став бѳрјысысѳс шы-
мыртѳмѳн. Избирателлы кол-
лѳ вѳставны кандидат јылыс
ставсѳ, конкретнѳја, јаснѳја,
мыѳн сѳѳз заслуживѳтѳ мас-

салыс ыжыд доверѳјесѳ.
Такѳѳ шѳѳц јѳтны Сѳвет-
скѳј Сојузлыс, мијан респуб-
ликалыс экономика да кул-
тура боксаѳ быдѳмѳсѳ, ле-
нинско-стали́нскѳј национал-
нѳј политѳкалыс торжест-
во, каѳтывны важсѳ и
мыѳ онѳи мијан ем. И
(медбѳрын агита́ција колѳ
јѳтны хозяйственнѳј мѳг-
јас олѳмѳ пѳртѳмѳѳд, ме-
дым јун 26-ѳд лун встре-
тѳтны став хозяйственно-
политѳческѳј мѳгјас олѳмѳ
пѳртѳмын тырверѳмјасѳн.
Не лантѳѳчыны, избир-
ателјасѳс пыдысан тѳѳмѳѳ-
ны РСФСР да Коми АССР
Конституцијајасѳн да избир-
ателнѳј законјасѳн. Став
таѳѳ ужѳн, большеви́стскѳј
агита́цијаѳн, личлеѳлытѳѳ
должен вескѳѳлыны парт-
организа́ција ассыс вынѳсѳ
став участѳкјасѳ јуклѳмѳн.

Колѳ индыны, мыѳ та-
лунја лунѳѳ-на агита́ционнѳј
уж уналаын оз мун кола-
на ногѳн. Пажга сѳктѳвет-
улын ѳнѳѳ-на уна бѳрјы-
сыс оз тѳѳны бѳрјысѳмјас-
лыс техника, унаѳн оз тѳѳ-
ны мыѳ јылыс гѳжѳма Ста-
линскѳј Конституцијаын.
ѳткымын агитаторјас налы
торѳѳѳѳм участѳкјасѳ ѳт-
чыд-на абу петалѳмаѳс, ве-
сѳгтѳ оз тѳѳны ассысныс
јѳсѳ. Лѳзымын 13 агита-
тор пыщкыс сѳмын ужалѳ-
ны кујѳмѳн, мукѳдыс ѳѳѳ
занѳатѳјеѳн-на абу нуѳѳлѳма-
ѳс. Тащѳн положенѳјеыс
тыдалѳ уна сѳктын.

Бѳрјысан лун матысмѳ зев
ѳѳѳѳ. Бѳрјысѳмлѳн успех
—бур агита́ција сајын. Сѳз-
кѳ, „ужѳ, агитатор жортјас,
избирателнѳј комиссијајас
шленјас, ѳѳвереннѳј јѳз!
Пуан, енергѳчнѳј больше-
ви́стскѳј ѳејателност вѳсна!
Бѳрјысысѳсѳн гѳлѳсуйтѳмын
100 прѳчент вылѳ ставѳн
участвуѳтѳм вѳсна!
Коммуни́стјас да беспартѳ-
ѳјнѳјјас стали́нскѳј блокѳн
вылѳ победа вѳсна!“

Коми АССР Верховнѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ 12-ѳд номера Пронѳдорса
избирателнѳј округ куѳа регистрируѳтѳма

Васѳлѳј Модѳстовѳч Савѳнѳс,

кодѳи чужлѳма 1907-ѳд
воын, 1937 восаѳ ВКП(б)
шлен, ужалѳ Сыктывдинса
рајисполкомын председате-
лѳн, олѳ Вылгортын. Выд-
винѳтѳма Шыларѳрса „Выл

тујѳѳ“, Пронѳдорса „Ком-
мунар“ колхозјасса колхоз-
никјаслѳн обшѳѳј собрани-
јејас вылын, кѳнѳи прѳсут-
ствуѳтѳсны 166 морт.

Коми АССР Верховнѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ 9-ѳд номера Пажгаса
избирателнѳј округ куѳа регистрируѳтѳма

Сергеј Алексеѳевѳч Кѳрушевѳс,

кодѳи чужлѳма 1887-ѳд
воын, 1926 восаѳ ВКП(б)
шлен. Выдвинѳтѳма Пажга
сѳктѳветуvsа „Југѳр“ да
„Зорѳз“ колхозјасса кол-

хозникјас, Пажга МТС-ыс
рабочѳјјас да служашѳѳ-
јас обшѳѳј собранијејас
вылын, кѳнѳи прѳсутствуѳ-
тѳсны 104 морт.

Ужѳ, агитатор жортјас, участковѳј избира-
телнѳј комиссијаса шленјас, довереннѳј јѳз-
јас. Пуан, енергѳчнѳј большеви́стскѳј ѳејат-
елност вѳсна! Бѳрјысысѳсѳн гѳлѳсуйтѳмын
100 прѳчент вылѳ ставѳн участвуѳтѳм вѳсна!
Коммуни́стјас да беспартѳјнѳјјас стали́нскѳј
блокѳн вылѳ победа вѳсна!

КОМИ АССР ВЕРХОВНОЈ СѳВЕТСА ДЕПУТАТЈАСѳ КАНДИДАТЈАС

Коми АССР Верховнѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ 10-ѳд номера Нувѳчимса
избирателнѳј округ куѳа регистрируѳтѳма

Сергеј Ивановѳч Тороповѳс,

кодѳи чужлѳма 1906-ѳд
воын, 1927-ѳд восаѳ ВКП(б)
шлен, ужалѳ ВКП(б) Сык-
тывдин рајкомса первој
секретарѳн, олѳ Вылгор-
тын. Выдвинѳтѳма Нувѳчим
чугуно-литејнѳј заводса ра-
бочѳјјас, служашѳѳјас да

инженерно-техническѳј ра-
ботникјаслѳн да Госка сѳкт-
сѳветуvsа Будѳннын да
Красѳн нѳма колхозјасса
колхозникјаслѳн обшѳѳј
собранијејас вылын, кѳнѳи
участвуѳтѳсны 550 морт.

Коми АССР Верховнѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ 16-ѳд номера Позтыкерѳсса
избирателнѳј округ куѳа регистрируѳтѳма

Мѳхаѳл Нѳколаѳевѳч Пѳвѳевѳс,

кодѳи чужлѳма 1899-ѳд
воын, ВКП(б) шлен, ужа-
лѳ комѳ областнѳј парткол-
легијаын председателѳн,
олѳ Сыктывкарын. Выдвинѳ-
тѳма Позтыкерѳсса „Смел
котыр“, Кѳрткерѳсса Кали-

нин нѳма да Морѳдинса „Жон
вын“ да „Пионер“ колхоз-
јасса колхозникјаслѳн об-
шѳѳј собранијејас вылын,
кѳнѳи прѳсутствуѳтѳсны 560
морт.

Коми АССР Верховнѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ 13-ѳд номера Палса
избирателнѳј округ куѳа регистрируѳтѳма

Алекса́ндра Алексеѳевна Пољешѳѳикѳваѳс,

кодѳи чужлѳма 1902-ѳд
воын, 1937 восаѳ ВКП(б)
шлен, ужалѳ Коми АССР-са
Здравѳѳелын јуралысѳн,
олѳ Сыктывкарын. Выдвинѳ-
тѳма Палса „Краснаја

Армија“, „Гѳрд сандѳр“ да
„Јарѳга“ колхозјасса кол-
хозникјаслѳн обшѳѳј собра-
нијејас вылын, кѳнѳи участ-
вуѳтѳсны 178 морт.

Коми АССР Верховнѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ 15-ѳд номера доѳса
избирателнѳј округ куѳа регистрируѳтѳма

Куѳма Семеновѳч Щебѳевѳс,

кодѳи чужлѳма 1896-ѳд
воын, 1920-ѳд восаѳ ВКП(б)
шлен, ужалѳ Коми АССР-
са РК милиѳија управленѳ-
јеын начальникѳн, олѳ Сык-
тывкарын. Выдвинѳтѳма
доѳ, Мажа да Оѳол сѳкт-

сѳветуvsа колхозјасса кол-
хозникјаслѳн да Расјуса
рабочѳјјас да служашѳѳ-
јаслѳн обшѳѳј собраније-
јас вылын, кѳнѳи участвуѳ-
тѳсны 532 морт.

Коми АССР Верховнѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ 17-ѳд номера Лопыдинса
избирателнѳј округ куѳа регистрируѳтѳма

Пелагија Нѳкиѳѳѳчна Карповаѳс,

кодѳи чужлѳма 1911-ѳд воын,
беспартѳјнѳј, колхозни́ца,
ужалѳ Лопыдин сѳктѳвет-
уvsа „Выл вын“ колхозса
МТФ-ын јуралысѳн. Выдвинѳ-
тѳма Морѳдин сѳктѳветуvs-

са „Трактор“ да Лопыдин
сѳктѳветуvsа „Выл вын“
колхозјасса колхозникјас-
лѳн обшѳѳј собранијејас
вылык, кѳнѳи прѳсутствуѳ-
тѳсны 497 морт.

РСФСР-са Верховнѳј Сѳ-
ветѳ бѳрјысѳмјас кежлѳ.

Мед олас СССР-ын равноправ-
нѳј нывбаба, государствоѳн уп-
равлајтѳмын, странаса хозяйствен-
нѳј, культурнѳј ужны активнѳј
участница!
ИЗОГІЗ-ѳн леѳѳм плакат. Уж худ.
М. Волковалѳн да Н. Пѳнуслѳн.

14-ѳд номера Зѳленѳчса
избирателнѳј округ
куѳа Коми АССР Верхо-
нѳј Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ
Окружнѳј избирателнѳј
комиссија регистрируѳтѳс

Ксѳнѳја Алек- сандровна Шумковаѳс,

кодѳи чужлѳма 1899 воын,
ВКП(б)-са шлен, ужалѳ
Сыктывкарса сѳветын шлен
секретарѳн, олѳ Сыктыв-
карын, выдвинѳтѳма „Југѳд-
лан“ да Клим Ворошилов
нѳма колхозјасса колхоз-
никјас обшѳѳј собранијеја-
сѳн.

Коми АССР Верховнѳј
Сѳветса депутатѳ
баллотѳруѳтѳѳм вылѳ
8-ѳд номера Ыбса
избирателнѳј округ куѳа
регистрируѳтѳма

Георгѳј Ивано- виѳ Бусовѳс,

кодѳи чужлѳма 1917-ѳд
воын, беспартѳјнѳј, колхоз-
ник, олѳ Ыб сѳктѳветуvsа
Каргорт грездын. Выдвинѳ-
тѳма Ыб сѳктѳветуvsа
„Труд“, „Борѳба“ да Кага-
новѳч нѳма колхозјасса кол-
хозникјаслѳн обшѳѳј собра-
нијејас вылын, кѳнѳи прѳ-
сутствуѳтѳсны 140 морт.

РСФСР Верховної Світа депутат кандідатбн 660-бд номера Сыктывдинскіі избірательнїі округ куза регістрїруйтма

Анна Јефімовна Худажеваос

РСФСР-са Верховнїі Світе бдрїсбмјас куза 660-бд номера Сыктывдинскїі избірательнїі округса округнїі избірательнїі комїссїалбн шубм

РСФСР Верховнїі Світа депутат кандідатјасбс выдвінїтбм јылыс округнїі избірательнїі комїссїа бдрїн, округнїі избірательнїі комїссїа, представїтбм документјас слыс „РСФСР-са Верховнїі Світе бдрїсбмјас јылыс положенїелбн“ 48, 49, 50, 51 да 52 статјаскбд тырвыјб лбсалбм устанбвїтбмбн, шуб:

„РСФСР-са Верховнїі Світе бдрїсбмјас јылыс положенїелбн“ 52-бд статја подув вылын регїстрїруйт РСФСР Верховнїі Світа депутат баллотїруйтбм вылб 660-бд номера Сыктывдинскїі избірательнїі округ куза Вітїнскїі промкомбїнатса работчбјјас да служашчбјјас, Летка МТС-са работчбјјас да служашчбјјас, Летка рајоныс „Выл тудб“ колхозса колхознїкјас да Шојнаты рајоныс „Краснаја зарба“ колхозса колхознїкјас общщїі собранїејасбн, кодјас вылын прїсутствутїсны 352 морт, РСФСР Верховнїі Світа депутат кандідатура Анна Јефімовна Худажевалыс, кодї чужлбма 1904

воын, ВКП(б) шлен, ужалб ВКП(б) Комї Обкомын школајас да полїтпросвет учрежденїејас отфелса јуралысбн, олб Сыктывкарын, Кїров нїма улїча, 26-бд номера керкаын.

„РСФСР-са Верховнїі Світе бдрїсбмјас јылыс положенїелбн“ 57-бд статја подув вылын Анна Јефімовна Худажева јортлыс кандідатура пыртны избірательнїі бјулетенб 660-бд номера Сыктывдинскїі избірательнїі округ куза.

„РСФСР-са Верховнїі Світе бдрїсбмјас јылыс положенїелбн“ 56 статја сертї шубмбс јбзбдны став јбзлы тбдбм вылб.

РСФСР-са Верховнїі Світе бдрїсбмјас куза 660-бд номера Сыктывдинскїі округнїі избірательнїі комїссїа председател—

- Ванејев. Председателбс везыс—
- Торопов. Секретар—Попова.
- Комїссїа шленјас: Корычев, Болотов, Маслова, Быковскїі, Гух, Оботуров, Федоров.

Рајоннїі партїннїі собранїе вылын

Мај 28-бд лунб асја заседанїе вылын ВКП(б) рајком уж јылыс отчотнїі доклад куза медвоzza кывјон сорнїтїс Ветошкін јорт (Раслї).

— ВКП(б) рајком отчотнїі кадколастын вбчїс ыжыд уж, ердбдїс да разоблачїтїс земельнїі органбс сусбм врајасбс—Цывунїнбс, Покровскїібс, кодјас рајонлыс колхозјасын котыртылсны скбт јурлы дорвыв чїнтбм да быднбгыс везнбдлїсны вїзму ужалан сталинскїі устав.

Воzб Ветошкін јорт сувтлїс сы вылб, мыј торја коммунїстјас оклевајтїсны честнїі коммунїстјас вылб. Напрїмер, Крајскскїі механизированнїі вбрпунктыс парторг Казаков 1937—38 војасын „врајасбс“ разоблачїтбм вылб вбчїс план, кытбнї індїс разоблачїтны 18 мортбс. 13 морт вылб, честнїі ужалысас вылб, нїнбмбн подувлатвг вбчїс решенїе врагыс нїм клејїтбмбн да вбтлїс најбс уж вылыс, а рајоннїі печат тајб решенїесб олбмб пбртбмын отсалїс Казаковлыс, вїжїс најбс гачегб.

Удвратїна (Час). Рајком сочувствутїсас велбдчбмбн интересутїсїс тырмытбма. Најбс велбдчбмб кыскбм могыс первїчнїі паторганїзацїајаслы колана індбдјас ез сетавлы да набан нїнбм ез требутлы.

Кандідатсан ВКП(б) шленб вужбдбм мунб вывтїжб нбжїбн. Мз 8 воїнїн кандїдатын, медым переведїтчыны шленб, отсбг некысан абу.

Кузїванов (РО НКВД) Рајком аслас органбн, рајоннїі печатбн, вескбдлб тырмытбма. Рајоннїі газет редацїајаса сотруднїк Безносїковбн вблї лезбма статја коммунїстјас Соронїн да Прокушев јорт аслас народлбч врајаслыс нїм клејїтбмбн, кодјасбс обкомбн бдр восстановїтбма, но таче мыжајас вылб рајком некущбм мера ез прїмїт, а редацїајас асыс вбчїс б шыбкјасбс ісправлајтб нбжїб-жб. Воzб Кузїванов јорт індїс, мыј ревкомїссїа нїнбм абу вбчїсма партїннїі хожајство бур-

мбдбм могыс. Рајком обшщїі отфелын вбвлбм јуралыс Шешуковлыс растрата абу-жб перїбма.

Муравїова (парткабїнегын јуралыс). Рајком отчотнїі кадколастын нїбтїкыс ез сувтбдлы парткабїнет уж јылыс вопрос, отчот ез кывзыв.

ВКП(б) Обком култпроп отфелын ужалысас парткабїнетјас вужбн тырмытбма-жб вескбдлїсны, практическїі отсбг ез сетны, сбмын телефон пыр тблыс пїын бтчыд корлывлїсны сводка. Кбт ескб обкомсан парткабїнетбз—Вылгортбз 6 кїлометра, но некод ез воывлїсны.

Торлопов (Пал). Мїян парторганїзацїаын ВКП(б)лыс історїа велбдбм мунб жеба. Коммунїстјас занатїејас вылб воывлбдны шоча, сормбмбн да омблалбсбдчбмбн.

МТС уж јылыс сорнїтїгбн Торлопов јорт індб, мыј МТС-са дїректор Ајбабїн вескбдлб јона тырмытбма. Кбча куза Палса МТС кысб медбдрїн. Прїцепнїі інвентарјас тырмытбм понда уна трактор сулалбны. МТС-са быд ужын ыжыдалб беспечност. Ајбабїн колана вескбдлбм пыдї рафетб командутїны.

Јелкїна (ВЛКСМ рајкомын секретар). Улысса парторганїзацїајасса парторгјас комсомолецјас пбвсыс партїајб пырбм заберївајтбны. Оз вїдавны, нї оз оформлајтны документјас 2—3 тблысбз.

Рајком ез колана ногбн вескбдлы І РОНО-бн. РОНО-лбн весїгтб ез вбв педагогїческїі інструктор, а Торопов јорт аслас докладын РОНО уж јылыс весїгтб кыв нї жын ез казтыв.

Анїсімова (Рајздрав). Здравоохраненїе ужлы рајком колана отсбг ез сет. Рајком бјураса шлен Менферовбс вблї індбма рајонувса медработнїкјас совещанїе вылб рајкомсан представїтелбн, но сїјб весїгтб нырсб ез мыччыс. Кор телефон пыр Менферовбс корїм совещанїе вылб, сїјб вочавїтїс „ме тїанлыс научнїі медїцїнскїі лекцїајатб ог гбгбрво, а сы вбсна оз интересут да ог і лок“.

Рајонын медперсонал оз тырмы, колб 9 врач, а мїян ем сбмын 3 врач.

Колхозјасса јуралысас да сїктјасса парторгјас оз тбжыдны јаслїјасын челафлы буржык условїе лбсбдбм вбсна.

Галїшевскїі (РО НКВДын началнїк). Рајонын отчотнїі кадколастын вбчїсма ыжыд уж. Ердбдбма да разоблачїтбма народлбн

врајасбс, но вредїтелстволыс последствїејасбс бырбдбм мунб нбжїб. Земельнїі органыс вбтлбма народлбн врајасбс Цывунїнбс да Покровскїібс, но налбн последствїејасыс колхозјасын і бнїна вредїтбны. Напрїмер, Собка сїктсбветувса Сталїн нїма колхозса правленїелбн заседанїе вылын участвутас поп ныв Турнїна да шбктас проїзводственнїі планын індбм уна вога турунјас не кбзны.

ВКП(б) рајком уж јылыс отчотнїі доклад куза воzб сорнїтїсны: Соронїн (ВКП(б) рајком), Корычев (Слббдба), Прокушев (Пал), Казаков (Час), Шевелев (Крајскскїі мех. база), Јелфїмов (ВКП(б) рајком), Лапїн (Зеленеч), Попов, Сївков (ВКП(б) рајкомса) мбд секретар, Тїтов (РОНОын јуралыс), Шешуков (Крајскскїі мех. база), Лапїн (ВКП(б) Обком), Шешуков (Пажга), Самтомов (Ыб), Каракчїев (прокуратура), Безносїков (редацїа), Ілчуков (ВЛКСМ рајком), Казаков (ВКП(б) рајком), Осїнов (ВКП(б) рајком), Козлов (Лопыдїн), Уродов (Пажга МТС), Торлопов (Пал МТС), данїлова (Час), Ізјуров (рајзо), Пануков (рајфо), Буїков (доz), Кызјуров (Нувчїм), Шуктомов (рајком) да Топїн (рајмїлцїа) јортјас.

Выступленїејас помасбм бдрїн ВКП(б) рајкомса секретар Торопов да ревкомїссїаын јуралыс Седајакв јортјас вїсталїсны кбрталана кыв.

Рајоннїі партїннїі собранїе шуїс ВКП(б) рајкомлыс ужсб удовлетворїтелнїібн, ревкомїссїалыс неудовлетворїтелнїібн.

Мај 30-бд лунб асја заседанїе вылын ВКП(б) рајком уж куза собранїе прїмїтїс резолуцїа. Мај 30-бд лунса рытја заседанїе вылын гусбн гблбсујтбмбн лбї бдрїбма ВКП(б) рајком пленумлыс состав: шленјасбн 14 мортбс да кандїдатјасбн 5 мортбс.

Ревїзїоннїі комїссїа шленјасбн лбї бдрїбма вїт мортбс: Седајаквбс, Пануковбс, Тїтовбс, Роговбс да Јелкїнбс.

Гусбн гблбсујтбмбн ВКП(б) областувса конференцїа вылб делегатјасбн лбї бдрїбма: решајущїі гблбсбн 9 мортбс да совещательнїі гблбсбн 3 мортбс.

Мај 31-бд лунб, 8 час асылын рајоннїі партїннїі собранїе асыс ужјасбс помалїс.

Комї народлбн ыжыд шуд

Рајонувса сїктјассан воалбны долы да бзїбдана јубрјас сы јылыс, мыј 26—27-бд лунјасб колхозјасын, школајасын, кылбдчан участокјасын муналїсны унајбза мїтїнгјас Іосїф Вїссарїоновїч Сталїн да Вјачеслав Мїхаїлович Молотов јортјасбн Комї АССР Верховнїі Світа депутатјасбс кандїдатјасбн баллотїруйтчыны сбгласїе сетбмкбд јїтбдын.

Ыбса кылбдчан участокын мїтїнг вылын участвутїсны 60 морт сајас, Ленин нїма колхозын участвутїсны—30 морт, „Сталїнецын“—57 морт, Молотов нїма колхозын—34 морт, „Свободаын“—31 морт, 17-бд партїездын“—54 морт. Ставыс Ыбса колхозјасыс колхознїкјас, учрежденїе да органїзацїајасыс работнїкјас да кылбчысјас участвутїсны мїтїнг вылын 500 мортыс унжык.

Шыладорса „Выл тудб“

колхозын мїтїнг вылын участвутїсны 52 морт, Собкаса колхозјасын—30 морт, Кбрткербсын мїтїнгјас вылын участвутїсны 350 мортыс унжык, Нувчїмын работчбјјас мїтїнг вылын участвутїсны 150 морт.

Мїтїнг вылын участвутыс колхознїкјас, работчбјјас, учрежденїејасса да органїзацїајасса работнїкјас асланыс сорнїјасын вїталїсны, мыј најб воzб пондасын ужавны јона буржыка РСФСР да Комї АССР Верховнїі Світејасбс бдрїсган лун встретїтасын хожајствено-полїтїческїі могыс олбмб пбртбмын тыр вербмјасбн. Најб шуїсны, кыз бтї, јун 26-бд лунб асыныс гблбсјасынбс сетны медвозын взенароднїі кандїдат Сталїн јорт вбсна, кодї музлытбг мїанбс нубдб Ленин тудб да кодлбн нмыс тбдса да рафетана мїрса став ужалыс јбзлы.

Олбны зажіточнїја

Пажгаса „Југбр“ колхоз воыс вої јонмб. Колан во лбї шедбдбма медса вылын урожај Пажга МТСувса став колхозјас пычкын. Таво „Југбр“ колхоз тувсов гбра кбча помалїс медвоz да бостчїс тышкакны республїканскїі премїа бостбм вбсна. Олї успешнїја мунб лбсбдчбм турун да нан ідралбм кежлб. Тава во вылб 100 прбчент вылб-нїн мынтбма јбв да јај поставкајас.

Колхознїкјас олбны кул-

турнїја да зажіточнїја. Коланво најб бостїсны нан быд грудбфен вылб 6 кїлограммбн, таво ем став позанлун бостгны 10 кїлограммбн. Быд колхознїклбн ем мбс, порз, мукбдлбн 2 порсбн. Колхознїкјас керкаын бзїбны Ілїчлбн лампочкајас.

Олї колхознїкјас ыжыд кыспылунбн лбсбдчбны РСФСР-са да Комї АССР-са Верховнїі Світејасбс бдрїсбмјас кежлб.

Рогов.

Отлїчнїк-танкїстјас

Серпас вылын: Пытїрук Г. В. дробаха јорг (МВО Н-скїі част). Наградїтбма „За отлїчнїе везденїе боевык машїн“ зачокбн.

Органїзацїоннїі пленум

Мај 31-бд лунб, рајоннїі партїннїі собранїе помасбм бдрїн, вблї ВКП(б) рајкомлбн органїзацїоннїі пленум.

Восбн гблбсујтбмбн ВКП(б) рајкомса первој секретарбн пленум бдрїсїс: С. І. Торопов јортбс,

ВКП(б) рајкомса мбд секретарбн—Сївков јортбс, ВКП(б) рајкомса којмбд секретарбн—Шуктомов јортбс, ВКП(б) рајком бјураса шленјасбн: Савїн, Галїшевскїі, Јелкїна да данїлов јортјасбс.

ВЫСШОЈ ШКОЛА ЈЫЛЫГ

Высшөј школаса работникјас медвоґа ставсојузса совешщаније вылын тавога мај 15-өд лунө В. М. МОЛОТОВ јортлөн реч*)

2. Мијан лунјасө высшөј школалөн решајушщөј моґјас

Тіјан совешщаније вылын уна сорнитчис мијан высшөј школа тырмытөмторјас јылыс. І тајө правільнө. Тајө тырмытөмторјас абу еща. Высшөј школа динө мијан требованијеаслөн быдмөмкөд өтщөщ, тајө тырмытөмторјас абу еща. Высшөј школа динө мијан требованијеаслөн быдмөмкөд өтщөщ, тајө тырмытөмторјас абу еща. Высшөј школа динө мијан требованијеаслөн быдмөмкөд өтщөщ, тајө тырмытөмторјас абу еща.

Государстволөн гигантскөј требованијеаскөд лөсалөмын вузјаслыс ыжыд сет стрөитөмөн, ми нөшта ылө-на еґө лөбөдөј колана пөрадөк тајө фелдын. Высшөј школалөн көт кушөм отрасль динө ми ог бостчөј, ми тајөс чувствуйтам быд восков вылын.

Бостөј вузјасөс стрөитөмын планирујтөм. Мијан емөс народнөј овмөслөн да культуралөн төдчана отрасльјас, кодјасөс омбла обеспечитөма специалистјаслыс кадрјас гөтөвитөмөн. Специалистјаслыс национальнөј кадрјас гөтөвитөмлөн состојанијеыс уна республикаын сиз-жө неудовлетворителнөј. Уна-на абу вөчөма тајө јукдын.

Высшөј школаын учебнөј планјас да программајас вопросы тіјан совешщаније сетис ыжыд вынманіје. Тајө вөлі коланторјөн. Колө помавны учебнөј программајас да планјас щөкыда вежлалөмкөд, пыртны тајө фелдө устојчивост. Разберитчыны ставас таын, өнија требованијеаслы лөсалыс учебнөј программајас лөсөдөмөн да излшнөј, велөдчөм өктөдыс многопредметносткөд помалөмөн, сиз-кө—бырөдны уна вредителскөј безобразіејас, кодјас серјознө мешајтөны высшөј школа развөјаччөмлы.

Өни бостөј вопрос вузјасын руководящөј кадрјас јылыс. Фиректорјасөс да профессорско-преподавательскөј кадрјас подбөрајтөмлы бөрја кадө сетчылис не еща вынманіје. Но і таын уна слаб места. Еща подберитны, колө нөшта векөдлыны тајө кадрјаснас. Сек-жө ГУУЗ-јас щөкыда ужалөны зев слаба. да і высшөј школа куза Комитетлы колө нөшта уна-на ужавны вузјаслыс руководящөј кадрјас подбөрајтөм вылын да штатно-окладнөј сөстема правільнө нөдөм вылын.

Ещакөд тани сорнитчис студенчөскөј организацијајас јылыс. Сек кості высшөј школаын најб вөрсөны важнөј роль. Најб ужыс уна завөситө велөдчөмлы бур условіејас лөсөдөмын, студенчество пөвсын сознательнөј дисциплина обеспечитөмын, томјөзөс обществөннөја воспитајтөмын. Оз пөз не пасјыны студентка Макаровалыс тајө совешщаније вылын вөсталөм реч. Аслас выступленијеөн, торјөн высшөј школаө выл пырысјас динө вузјасса векөдлысјаслөн безразличнөј отношеніе јылыс, Макарова јорт төдчөдөс, кушөм мијан нөшта јон-на бюрократизм, бездушнөј отношеніе велөдчыс томјөз динө. Сизө справедливөја дорјис сиз-жө асыс библөтечнөј вуз, сы вөсна мыј мијан странаын, көни народын паскалисны ташөм ыжыд коланлунјас кнөгаын, төдөмлунын, библөтечнөј фелд бостис ыжыд государственнөј төдчанлун. Колө, медым студенчөскөј организацијајас јонжыка се-

тисны төдны ас јывсыныс колана случајасын.

Высшөј школаса Комитетлөн ужыс должен төдчыны нөшта і вузјасөс стрөитөмын, і высшөј школаса технөчөскөј база вөсна төдчысөмын, і студенчестволыс бытовөј условіејасөс вөзө бурмөдөмын, і уна мукөд торјын. Комитетсан өтсөг јонжыка долженөс чувствуйтны і мијан наркоматјас. Но і өни-ын пөзө шуны, мыј Комитет ужлөн первојја кад сертө, кор векөдлөмө сујсылысны буржуазнөј перерождөнецјас-вредителјас, Комитет кутис ужавны выл ногөн. (Аплодөментјас).

Пөзө і колө сорнитны высшөј школаын уна тырмытөмторјас јылыс. Најб збылыс уна. Докладјасын да речјасын тајө совешщаније вылас сорнитисны сы јылыс. Но өни колө јостыны вынманіје главнөј вылас. Колө признајтны, мыј высшөј школалөн став тырмытөмторјас пөвсын, главнөјөн өнија кадө ем бур учебникјаслөн тырмытөм. Тајөс признајтөны і профессорјас, і студентјас. Учебникјас тырмытөм јылыс тани ез еща сорнитчы. Но тајө вопросө колө пуктыны не мукөд вопросјаскөд өтщөщ, а первостепеннөј важноста вопросөн.

Мијан абу еща учебникјас. Емөс важ, абу омөд учебникјас, емөс і вылмөдөм бур учебникјас. Лөсөдчысөс вылјасөс і вылјасөс лөдөм. 1938-өд во вылө индөма учебникјас лөдөм куза ыжыд план. Но тајө зик оз ло, мыј учебникјаслыс индөм план мыјкө мында серјознө лөсөдөма. Тајө плансө колө прөверитны, фелдсө формальнөј вынөдөдөмө вөјөдтөг. Справедливөј сиз-жө индөдыс сы вылө, мыј весіг подготовленнөј учебникјас оз пыр обеспечивајтчыны аскадө лөдөмөн. Но главнөј вопросыс кујлө оз издавательскөј јукдын. Ударенијесө колө вөчны учебникјас лөсөдөм, составитөм вылө. Мыјещ серјознөј мијан өнија требованијеаслы лөсалыс учебник јылыс вопрос, ті төданнөд шөр школалы өткө учебник лөдөм прөмер вылын. СССР-са исторіјалөн учебник, кодөс лөсөдөс профессор Шестаков да сылөз группалыс, бостис, кыз төдса, ез медвоґа, а мөд преміја. Но медым пөлучитны тајө учебниксө, сы вылын ез еща ковмы ужавны і ВКП(б) Центральнөј Комитетлы. (Аплодөментјас).

Медым настојашщөја обеспечитны бур учебникјас лөдөм, колө вөчны зев ыжыд уж. Колө медвојдөр кужөмөн чукөртны та вылө колана научно-преподавательскөј вынјас. Колө уна, настојчивөја да серјознөја ужавны најс соответствуйущөј отрасльјас сертө котыртөм вылын. Пөртны олөмө тајө фелдөны правільнөј векөдлөм, сиз-кө—нөдны збылвылө серјознөј да зев умнөј уж.

Мијанлы колө учебник, кодө вөчавөдө өнија требованијеаслы. Сизө должен лоны өнија кадса наука уровень вылын да аслас кыв сертө тырвыјө доступнөј велөдчысјаслы. Сизө должен сетны төдөмлунлыс колана објөм і ськөд өтщөщ дөстыны велөдчысөс вөзө лөыс практичөскөј дөятельност кешлө. Сизө должен паскыда испөлујтны мијанлыс вөзө учебникјас да иностраннөј учебникјас, көни велөдчөм вылө ем зев уна ценнөј тор, і ськөд

өтщөщ сизө должен колана мераын вөчавөчны томјөзөс идејно-политическөј воспитајтан моґјаслы. Высшөј школа должен имөитны да кутас имөитны бур советскөј учебник. (Аплодөментјас).

Мыј студентјас таын нуждајтчөны—нинөм доказывајтны. Тырмытөм шуны, мыј оз сурны сөщөм вузјас, кодјас ескө вөліны настојашщөја обеспечитөмадөс бур учебникјасөн. Студентјас көсөдөны пөлучитны бур советскөј учебник. Најб јона-ын вөчысисны сизөс. Ташөм учебник кокнөдөс і став ужсө вузјасса профессуралыс. Колана учебникјаслөтөг весіг бур преподаваније мыјкө мында дөнтөммөдөс, а та-көд оз пөзө мөритчыны. Сулалө вопрос і учебник лөдөм јылыс ташөм темајас куза, кызө Сталинскөј Конституција, колхознөј строительство, социалистическөј планированије, народно-хөзөјственнөј учөт да мукөд.

Ми вермам өни серјознөја пуктыны вопрос высшөј школалы учебникјас јылыс. Мијан емөс научно-преподавательскөј кадрјас, кодјас четөн справитчасны тајө ыжыд моґнас. Профессорјас да преподавательјас, важ учөнөјјас да том научнөј работникјас долженөс бостчыны тајө фелдөс, кызө өткө медөа важнөј да нужөдны пөчтөм государственнөј моґ динө. Ми објазанөс лөсөдөны та вылө колана организационнөј предпосылкајас, кокнөдөны ужсө соответствуйущөј авторјаслыс да авторскөј группаслыс. Сөни уналы сурас ужыс, уж интереснөј да исклөчи-

тельнө дөна советскөј государстволы. Пөзө не сомневөјтчыны, мыј тајө ужыс вөјөдөс мијан учебнөј программајас да планјас јона серјознөјжыка да критическөјжыка прөверитөмө да сувтөдөс уна выл вопросјас высшөј школаын, да і наукаын. Кытчөзө ми котыртамы ташөм учебникјас лөдөмсө, мијанлы нөшта лө-на унаыс выл пөв лөзавны важ учебникјасөс. Весіг сөщөмјасөс, кодјас мијансө ылө-ын оз моґмөдны. Колө признајтны, мыј высшөј школа нуждајтчө выл учебникјасын, сөщөм советскөј учебникјасын, кодјас сетасын сылы вөзө развөјаччөм вылө крепөдө база. Вөзтө-кө болшевикјаслы уна лөі занимајтчыны агитационнөј брошюрајасөн да резолюцијајасөн, то өни мијан моґјасыс сложнөјжыкөс, і медым ещажык лөасны резолюцијајас, а унжык бур советскөј учебникјас. (Аплодөментјас).

Тајө вопросас-кө тіјан совешщаније сетас колана толчөк, сизө вөчас ыжыд фелд. Оз пөз вунөдны высшөј школаын уна тырмытөмторјас јылыс, но колө сетны өтчөт, мыјын тани главнөј тырмытөмторјас. Сөки мијанлы лөас јаснө, мыј тани решајушщөј моґыс ем сыын, медым обеспечитны высшөј школаөс бур учебникјасөн, мијан велөкө фелдөлы, социализм фелдөлы дөстојнөјјасөн. Сөки ми, кывшутөг, кыпөдөм мијанлыс высшөј школа выл, јона вылынжык шупөд вылө, і сизө нөшта буржыка кутас југјавны аслас выл успехјасөн. (Аплодөментјас).

3. Идејно-политическөј воспитанијелөн төдчанлун

Мыла ми, болшевикјас, сетам сөщөм ыжыд төдчанлун идејно-политическөј воспитанијелы? Мыла? Сы вөсна мыј тајөс требуйтө мијан фелдлөн размах, социализм фелдлөн размах. Мијан фелдлөн размахыс сөщөм ыжыд, советскөј властөдө олөм перестроитөм нөдөм пыртө сөщөм кореннөј вежсөмјас, мыј мијан условіејасын оз пөз јөршитчыны сөмын быдлуна фелдјасө да текушщөј нуждајасө, а колө сознательнө относитчыны мијан развөитөлөн генеральнөј туј динө, историческөј событијејас динө, кодјаслөн участникјасыс емөс ми. Ми, болшевикјас, лөдөмам, мыј историческөј событијејасын вернөј компасөн вермө служитны лөнінизм, кодө вөзтө налыс (событијејасыс) збыл пыщөкөслусө. Овладејтны лөнінизмөн—таын важнөјшөј моґыс высшөј школаса работникјаслөн, таын важнөјшөј моґыс советскөј студенчестволөн.

Медым појаснитны асым мысл, ме сувтла сы вылө, кызө лөнінизм гөгөрвөдө капитализмсан социализмө вужан моґ. Лөнінизм велөдө, мыј социализм пөзө стрөитны сөмын сизө материалыс, кодөс колөс мијанлы капитализм, мыј социализм пөзө стрөитны оз кушөмкө сен искусственнө быдтөм, капиталистическөј обществоыс бокин воспитајтөм, „сөстөмынк“, правөдник-социалистјас киясөн, кодјас абудө олөмын да оз вермыны существојтны, а сизө јөзјас кидн, кодјас, существојтөны, најб збыл тырмытөмторјасөн да дөстојнөствөјасөн, кодјас быдмисны да воспитывајтчыны самөј капиталистическөј общество пыщөкөс. Тајө лөнінскөј мөвпјас велөкөј төдчанлун јылыс, мијанлы вөсталөны ми-

јан кадса век выл да выл фактјас. Сы вөсна ме лөдөма тани В. І. Ленинлыс тајө вопрос кузыс өтө замөчательнөј высказываније. Богөта Ленинлыс, статта „Советскөј властлөн успехјас да сөкыдлунјас“, кодөс гөжөма 1919-өд вөса мартын. Со мыј гөжлис тани Ленин:

„Важ социалист-утопистјас вөображајтлысны, мыј социализм пөзө стрөитны мукөд јөзкөд, мыј најб первојсө воспитајтасыны бур, сөстөм, бура велөдөм јөзөс да кутасын наыс стрөитны социализм. Ми пыр сералөм да шулим, мыј тајө акаөдн вөрсөм, мыј тајө социализмсан кигөјнөј барышнајаслөн забава, но абу серјознөј политика.

Ми көсјам стрөитны социализм сизө јөзыс, кодјасөс воспитајтөма капитализмөн, сыөн порөитөма, развратитөма, но сек-жө сыөн і калитөма тыш вылө. Ем пролетаріјјас, кодјас калитчөмны сизө, мыј способнөјдө нуны сурс пөв ыжыджык жертвајас лубөј арміја дорыс; ем уна дөс мөльион увтыртөм крөгтөна, пөмыдјас, разбросаннөјјас, но способнөјјас, пролетаріат-кө нөдөс умелөј тактика, өтувтчыны сы гөгөр тышын. І сөсөа емөс наукаса, технөкаса специалистјас, кодјас ставныс пырыс јитысөмны буржуазнөј мирөсөчөрцөнијеөн, ем вөјеннөј специалистјас, кодјас воспитывајтчыны буржуазнөј условіејасын,—і бур нөшта, буржуазнөјјасын-кө, а то помещичејасын, палочнөјјасын, крепостничөскөјјасын. Мыј инөдө народнөј овмөсө, то став агрономјас.

(Пөмсө вөзөдө 4-өд листбокыс).

*) Завөдөчөмсө вөзөдө колан номерыс.

Молотов јорт речлөн продолженіе

инженерјас, учитељјас—ставнык најб бостчалісны імушчѡ клас-сыс; ез сынѡдые најб усны Станоксан неімушчѡ пролетаріј да гѡрсан крестанін прѡ-дітны універсітетјас ез вермыны кы Ныколај цар дырјі, нї республиканскѡј президент Вілсон дырјі. Наука да техника—озыр-јаслы, імушчѡјјаслы; капіталізм култура сетѡ сѡмын меншіст-волы. А мї долженѡ стрѡітны социалізм тајѡ културасыс. Мукѡд материал мїжан абу. Мї кѡс-јам стрѡітны социалізм пыр-жѡ сїѡ материалыс, кодѡс мїжанлы коліс капіталізм тѡрытсан талун кежлѡ, ѡні-жѡ, а не сїѡ јѡзыс, кодјасѡс лѡѡ гѡтѡвїтѡма парнік-јасын, забавлајтчыны-кѡ тајѡ побасенканас. Мїжан ем буржуаз-нѡј спеціалїстјас, і сесѡ нїнѡм абу. Мїжан абу мукѡд кірпїчјас, мїжанлы стрѡітны нїнѡмыс. Социалізм должен победїтны, і мї, социалїстјас да коммунистјас, долженѡс делѡ вылын докажїтны, мї мї способнѡјѡе стрѡітны социалізм тајѡ кірпїчјасыс, тајѡ материалсыс, стрѡітны социалїстїческѡј обшчество пролетарї-јасыс, кодјас културанас пѡл-зутчылісны ещанїк лыдѡн, да буржуазнѡј спеціалїстјасыс.

Тї-кѡ он стрѡітѡј коммунистї-ческѡј обшчество тајѡ материал-сыс, секї тї пустѡј фразерјас, болтувјас.

Со кычї вопросѡ сувтѡѡма мїрѡвѡј капіталізм історїческѡј наследїејѡн! Со сїѡ ѡбкыдлу-ныс, кодї сувтї мїжан воын конкретнѡја, кор мї бостїм власт, кор мї пѡлучїтїм сѡветскѡј ап-парат!

Тајѡ моглѡн ѡтік жынјыс, і моглѡн тајѡ ыжыджык жынјыс. Сѡветскѡј аппарат ем, мї ужалыс јѡз ѡтвѡтѡмаѡс сїѡ, медым аслас массѡвѡј ѡтвѡтѡм веснас пѡдтыны капіталізм. Најѡ сїѡс і пѡдтїсны. Но пѡдтѡм капїталїзммыс пѡтѡн он лѡ. Колѡ бостны став културасѡ, кодѡс колїс капіталїзм, да сыыс і стрѡітны социалїзм. Колѡ бостны став наука, техника, став знанїејас, іскусство. Сытѡг мї коммунистї-ческѡј обшчестволыс олѡм стрѡїтны ог вермѡ. А тајѡ наукаыс, техникаыс, іскусствоыс—спеціалїстјас кіјасын да најѡ јурјасын.

Тај сувтѡѡма моглѡс быдлаын—мог, кодї муно паныд, кычї паныд муно став капіталїзм, моглѡс, но олѡмѡ пѡртана. Абу сы вѡсна, мї мї воспитывајтам сѡстѡм коммунистїческѡј спеціалїстјасѡс во 20 мыстї: коммунистјаслѡн первојја поколенїе пїятнѡтѡм да укѡратѡм; абу, ізвї-нїтѡј, мїжанлы колѡ ставѡ лѡсѡдны ѡні, оз 20 во бѡрын, а 2 тѡлыс мыстї, медым тышканыс буржуазїјалы паныд, став мїрса буржуазнѡј наукалы да техника-лы паныд. Сенї мї долженѡс победїтны. Асланым массѡвѡј весѡн заставїтны буржуазнѡј спеціалїстјасѡс служїтны мїжан-лы—сѡкыд, но позѡ; мї-кѡ тајѡс вѡчам, мї победїтам“.

Тї ачанныд, мї Ленин самѡј заводїтѡмсансыс ікї определѡн-нѡ сувтѡдлїс вопрос сы јылыс, кычї іменнѡ, кушѡм іменнѡ матеріа-лыс позѡ стрѡітны социалїзм, і тї ачанныд, кычї мї ылѡ-нїн мунїм воѡѡ тајѡ туј кузаыс. Сїѡ чорыда сералїс рассужденїејас тема вы-лѡ сы јылыс, мї социалїзм стрѡї-тѡм вылѡ первој колѡ воспитајт-ны „бур, сѡстѡмынїк, бура велѡ-дѡм јѡзѡс“, „јѡзѡс, кодјасѡс лѡѡ гѡтѡвїтѡма парнікјасын“. Тајѡ рас-

сужденїејасѡс локыс серавлѡмѡн путкылтѡмѡн, сїѡ шуліс: „Мї кѡс-јам стрѡїтны социалїзм сїѡ јѡзыс, кодјасѡс воспитывајтѡма капїталїзмѡн, сыѡн портѡтѡма, развѡ-рїтѡма, но сек-жѡ сыѡн і калїтѡ-ма тыш вылѡ“. Сїѡ індыліс сы вылѡ, мї капїталїстїческѡј об-шчествоын буржуазїјакѡд да по-ложенїејѡн мукѡд господакѡд ѡтщѡщ сушествовїтѡны пролетарї-јас, кодјасыс капїталїзм дѡрѡ со-циалїзм вѡсна борецјаслѡн герої-ческѡј арміја да кодјас умелѡј тактїка дырјі вермасны нубдны ас бѡрсаныс уна мїлліон крестанаѡс да мелкѡј городскѡј јѡзѡс. Но сї-јѡ індыліс сїѡ-жѡ і сы вылѡ, мї тајѡ тырмытѡм, мї капїталїстї-ческѡј обшчество местаѡ локыс социалїзм стрѡїтан делѡ колѡ кыскыны инженерјасѡс, учїтел-јасѡс, агрономјасѡс да мукѡд інтел-лігентјасѡс, кодјас петїсны іму-шчѡј классјасыс, воспитывајтѡ-маѡс буржуазнѡј самѡн. Ленин ін-дыліс, мї буржуазнѡј спеціалїст-јасѡс кыскытѡг оз поз заводїтны социалїзм стрѡїтѡмѡ. Сїѡ секї-нїн шуліс: „Мїжан абу мукѡд кірпїчјас, мїжанлы стрѡїтны нїнѡмыс. Социалїзм должен победїтны, і мї, социалїстјас да коммунистјас, дол-женѡс делѡ вылын докажїтны, мї мї способнѡјѡе стрѡїтны со-циалїзм тајѡ кірпїчјасыс, тајѡ ма-терїалсыс, стрѡїтны социалїстїче-скѡј обшчество пролетарїјасыс, кодјас културанас пѡлзутчылісны ещанїк лыдын, да буржуазнѡј спе-ціалїстјасыс“... Ленин кышлавтѡг шульвїліс: „Колѡ бостны став кул-турасѡ, кодѡс колїс капїталїзм, да сыыс стрѡїтны социалїзм. Колѡ бостны став наукасѡ, техника-сѡ, став знанїејасѡс, іскусствѡс. Сытѡг мї коммунистїческѡј об-шчестволыс олѡм стрѡїтны ог вермѡ“. Ленин індіс туј, кушѡмѡн лѡсѡдны вылѡс важыс, кычї іс-пѡлзутны важ материал вылѡ об-шчество інтересјасын. Мї мунїм тајѡ туј кузаыс, ленинїзм туј ку-за, і тї ачанныд: социалїзм побе-дїт. (Бурнѡј аплодїментјас).

Но, медым стрѡїтны тајѡ матері-алсыс вылѡ обшчество, колѡ јас-нѡја ачаныс сїѡс олѡмѡ пѡртѡмлыс тујсѡ да целсѡ. Асыыд кругозор буржуазнѡј обшчествоын прївыч-нѡј понатїејасѡн да быдлунја ічѡт тѡждысѡмјасѡн огранїчїтѡмѡн, оз поз гѡгѡрвоны історїјадн мїжан эпохаса јѡз воѡ сувтѡѡдм корен-нѡј моглѡ, обшчество переустро-їтѡмлыс да вылѡдѡдмлыс моглѡ. Се-щѡм ученїе кычї марксізм-лени-нїзм усвоїтѡг, кодї јурѡдѡд іс-торїческѡј развїтїејас генералнѡј туј, ердѡѡд современнѡј событїе-јаслыс смысл, оз поз лоны мїжан кадѡ історїческѡј событїејасын сознательнѡј участнїкѡн.

Тајѡ оз лѡ, мї тырмана гїжсы-ны коммунистѡ, ас вылад соответ-ствујушчѡј јарлык лепїтѡмѡн, да сїѡкѡн получїтны право мїжан эпо-хаса воынмуныс морт нїм вылѡ. Мї ѡні бура тѡдам, мї комму-нист улѡ, ленинїзм дѡрјысјас улѡ, подкравївајтѡны і мїжан медлок врагјас. Тајѡ јѡз пѡвсыс кодѡс сурѡ событїејасыс весїг мыкѡ дыра кежлѡ захватывајтѡны да кыпѡдлѡны вылѡ. Но фалш воѡ лїбѡ сор век-жѡ ердѡдѡч. Мїжан эпохаса ыжыд событїејасын мукѡ дырїыс вылѡ кыптывлѡны, тѡдса рѡл ворсѡмѡн, і разнѡј лов-кѡј јѡз, ас выланыс социалїзмлы сочувствїејельс маска шыбытѡмѡн, а збылыс делѡ вылас оз ескыны сыѡ, мї позѡ овны тугѡј мош-наа господасан подачкајастѡг, бур-жуазїјалы прїслужнїчествотѡг.

Бѡрја кадѡ событїејас бѡрын мї бура тѡдам, мї сѡветскѡј власт дїнѡ да большевїстскѡј партїја дї-нѡ прїмажїтѡм тајѡ јѡз пѡвсас вѡліны буржуазїјалѡн не еща важ да вылѡ платнѡј агентјас, бело-гвардеїшщїналѡн да іностраннѡј разведкајаслѡн агентјас. Колѡ прїзнајтны, мї мї петкѡдлїм лѡ-чы поѡтѡм доверчївост на пѡвсыс уна дїнѡ, мї мї, весїг накѡд тыш-касѡмѡн, зев дыр лыдѡдн најѡс ідејнѡј јѡзѡн, політїческѡј тече-нїејас представлајтчысјасѡн. Збылыс делѡ вылас тајѡ троцкїстјасыс, бухарїнецјасыс да накѡд ѡткѡдја-сыс важѡн-нїн пѡрїсны шпїкјас-лѡн да мортвысјаслѡн, вредїтел-јаслѡн да дїверсантјаслѡн бандаѡ. На пѡвсын тыѡвѡтчїсны царскѡј ох-ранкалѡн не еща матерѡј агент-јас, растленнѡј провокаторјас да предателјас, жалкѡј дѡн вылѡ бе-логвардеїскѡј да іностраннѡј раз-ведкајаслыс гнуснѡј порученїејас олѡмѡ пѡртысјас, на воын кынѡм выланыс усѡрднѡја кыскасысјас. Тајѡ господаислы ковміс муѡер-лунавны двурушнїчествоын, ков-міс змеј самѡн пеласны преда-тельствоын. Став тајѡ господасѡ, кодјаслѡн нїмјасыс тїжанлы тѡдса бѡрја судебнѡј процесјас сертї, петкѡдлѡма ѡні став мїр воын најѡ збыл чужѡмын, маскатѡг, і тї тѡданныд, мї јонжыка отвѡ-рїтѡннѡј зрелїще, тајѡ челове-ческѡј хлам дорыс, тыдалѡ, оз поз представїтны.

Да, ѡд, тајѡ і ем сїѡ јѡзыс, кодјасѡс важ обшчество, капїта-лізмѡн господствујтчыс классјас кѡсїсны ескѡн імеїтны мїжан пѡв-сын, медым разлагајтны мїжанлыс делѡ, медым подрывајтны сылыс успехјас. Тајѡ јѡз, кодјас пыр буржуазїја нѡшта зїлліс да зїлѡ вылыс локны власт берѡд, вылыс весавны аслас господствѡлыс мес-та. Мортвысјаслѡн, шпїкјаслѡн да вредїтелјаслѡн став тајѡ ора-ваыс вѡлі буржуазїјалѡн медбѡрја ставкаѡн. Најѡ подрывнѡј, разла-гајтана, двурушнїчїтана уж вылѡ артавлїсны белогвардеїејас да меньшевїкјас, есерјас да іностран-нѡј шпїонјас-разведчїкјас. Ідеј-нѡја јонжыка вылынжыкыс, морал-нѡја јонжыка зумыджыкыс важ обшчестволѡн социалїзмкѡд тыш вылѡ нїнѡмыс ез колѡ. Став тајѡ троцкїстјасыс да бухарїнецјасыс быдѡсама најѡ подручнѡјјаскѡд ѡт-щѡщ—абу мыкѡ, мѡд кычї бур-жуазнѡј обшчестволѡн отребїе, сылѡн агентура, представлајтѡны сїѡ обшчестволыс ідејнѡј да мо-ралнѡј облік, позѡ-кѡ нѡшта танї сорнїтны кушѡм лїбѡ ідејјас јы-лыс, кушѡм лїбѡ морал јылыс. Мї ѡні бура тѡдам, кодї тајѡ јѡ-зыс, помѡз прїстїтуїрованнѡјјасыс. Асланыс отвѡрїтѡннѡј пастѡм об-лчїејын најѡ отражајтѡны сїсмыс-јаслыс, буржуазнѡј классјаслѡн асыныс нем олысјаслыс ідејно-моралнѡј облік. Мї і мѡдѡднм на-јѡс сетѡ, кытѡч історїја матыса кадѡ мѡдѡдас, должен лоны, і ас-сѡ капїталїстїческѡј обшчествосѡ. (Бурнѡј аплодїментјас).

Ленин індыліс сы вылѡ, мї со-циалїзм сїѡ матеріалыс стрѡїтѡм, кодѡс колѡма капїталїзмѡн, прѡ-тїворечївѡј моглѡ. Важыс оз сет тујсѡ вылысы бојтѡг, упорнѡј тыштѡг. Мѡд боксан, вылыс, сїѡ-кѡ і вылѡ јѡзыс, вермасны быдмы-ны да калїтчыны тајѡ важыскѡд тышын, социалїзмлы тујсѡ смела весалѡмѡн. Медым обеспечїтны позанлун разберїтчыны тајѡ прѡ-тїворечїејасас, ачаныс правїлнѡј туј да мунны мїжан кадѡ воын-муныс јѡзкѡд, колѡ пѡстојаннѡј

уж массаѡс, томјѡзѡс ідејно-по-літїческѡја воспитајтѡм куза, а сїѡ-жѡ і став отраслїјасса руково-дашчѡј кадрјасѡс да спеціалїст-јасѡс ідејно-полїтїческѡја воспи-тајтѡм куза. Секї оз ковмы дыр вїччысны сїѡ кад, кор мї грѡмї-там помѡчыс став да быдѡсама бур-жуазнѡј перерѡждѡнецјасѡс, кѡч кычї најѡ ез двурушнїчїтны, ез муѡерлунавны, ез нукласны. (Ап-лодїментјас). Мїжан ѡдѡ быдѡм да јонмѡ мїжан делѡлѡн народнѡј массајасын мыжѡд. Мїжан делѡ-лѡн мыжѡд—заводјасса, фабрїка-јасса да колхозјасса мїжан стаха-новецјас да ударнїкјас, ужлѡн, технїкалѡн да наукалѡн героїјас, воєннѡј делѡлѡн, авїацїјалѡн да арктїкалѡн героїјас, асланыс зна-нїејасын да обшественнѡј опы-тын быдмыс сѡветскѡј томјѡз. (Аплодїментјас). Тајѡ вынјас не-уклоннѡја быдѡм воын мїжан врагјаслѡн зелѡдѡмјасыс вынтѡ-мѡс. Вылѡ обшчество стрѡїтчысјас рајјасын сознательнѡ участвујтны кѡсѡм да ас рѡдїналы честнѡја служїтны кѡсѡм век јонжыка зах-ватывајтѡ мїжан странаса став по-коленїејасса јѡзѡс.

Бѡрја політїческї ердѡѡм су-дебнѡј процесјаслѡн уроқјас зев сушествовеннѡјѡс. ѡні мї торја бура гѡгѡрвоїм Сталін јортлыс індѡдѡс сы јылыс, кушѡм ѡпас-нѡ мїжан кадѡ політїческѡј бес-печност. Сѡдїсны і мїжан пред-ставленїејас государство јылыс вопросын, вообшче государство јылыс да социалїстїческѡј госу-дарство јылыс вопросын да тор-јѡн внешнекапїталїстїческѡј кы-щалѡмын олыс государство јылыс вопросын. Јонжыка коркѡ вѡвлѡм дорыс мї гѡгѡрвоїм політїческѡј рѡлѡс іностраннѡј государствојас-са шпїонскѡј разведкајаслыс, да та-кѡд ѡтщѡщ асланым собственѡј бур разведкалыс коланлунсѡ. Го-сударство јылыс вопросын мїжан представленїејас лѡїсны нѡшта конкретнѡјжыкѡн, да тајѡ кокнѡ-дѡ мїжанлы јонжыка правїлнѡ іс-пѡлзутны государствѡлыс аппарат вылѡ, коммунистїческѡј, обшчество стрѡїтан делѡн.

Нарѡдлѡн врагјаскѡд тышыс мї петїм нѡтї ег слабѡмѡн. Мѡдарѡ, мї нѡшта јонжыка јонмїм да нѡш-та јонжыка ескам мїжан делѡлѡн тыр победаѡ. (Аплодїментјас).

Кычї тѡдчїсны тајѡ событїејас-сыс мїжан практїческѡј уж вылыс, позѡ дѡнјавны кѡч ескѡн ташѡм прїмер сертї. Ме кута тѡдвылын тајѡ воын промышленностлыс уж. 1937-ѡд во чѡжѡн, вредїтелство разѡблачїтѡмѡн, мїжанлы ковміс нубдны промышленностын кадрјас тѡдчымѡнја вежлалѡм. Уна, асла-ныс дыр опытѡн мератѡг кїчїтчыс-јас пыдї, а делѡ вылас політї-ческї перерѡдїтѡм да вредїтел-ствоын запутајтѡм „коммунистјас“ да инженерјас-спеціалїстјас пыд-ї, бѡрја тѡлысјас чѡжѡн мїжанлыс ковміс выдвїнїтны уна вылѡ јѡзѡс, медсасѡ, вожык ачывылтѡм прак-тїкјас да том спеціалїстјас пѡв-сыс. Промышленностлѡн ѡткымын отраслїјасын ковміс вежлавны по-літїческї сїсѡм работнїкјаслыс зѡн слѡјјас. ѡні позѡ-нїн дѡнјавнѡј кадрјас тајѡ вылѡдѡмлѡн пер-војја резултатјас јылыс.

(Помѡ віѡѡ локтан номерыс.)

Отв. редактор пыдї М. ІЛЧУКОВ